

CONCEPT

Korte aantekeningen Bijzondere bijeenkomst

PvdA-afdeling De Fryske Marren

op 25 juni 2015

In: Zalencentrum 'Sint Nyc' in Sint Nicolaasga

Aanwezig: volgens de presentielijst 19 leden bij 11 afberichten

1. Opening

Teunis van der Veen opent als voorzitter de bijeenkomst en heet de aanwezigen van harte welkom. Deze bijzondere bijeenkomst heeft als titel: De Stip op de Horizon, waarin we voortbouwen op de discussie Van Waarde, een herijking van de kernwaarden van de PvdA. Waar brengen deze waarden: bestaanszekerheid, binding, goed werk en verheffing ons als afdeling? Waar willen we staan in 2025 en hoe ziet onze sociaal democratische agenda er precies uit? Vanavond discussieren we aan de hand van drie thema's, die aan Van Waarde zijn gelieerd: 1) Werk 2) Zorg en 3) Duurzaamheid. Elk thema wordt ingeleid door een deskundige spreker.

2. Werk

Hans Konst leidt in. De PvdA is in oorsprong op het gebied van het werk en de arbeidsomstandigheden de natuurlijke bondgenoot van de vakbeweging. Daar is veel veranderd: lees de ZZP discussie, de PTT is een berucht voorbeeld voor zelfstandigen. Vast werk en daaromheen een vangnet is verschoven naar de onderkant van de arbeidsmarkt. Gemeente en provincie bieden ook zelf werk aan: geven zij daarin een goed voorbeeld? In een ruim aantal gevallen niet: denk aan het toepassen van payroll contracten, inschrijven op de exploitatie van de kantine. Banen worden gemaakt in het bedrijfsleven! Gemeenten hebben wel een faciliterende rol middels het beschikbaar hebben van bedrijventerreinen. Gemeenten kunnen wel een voorbeeldrol spelen bij het aanbieden van werk in de thuiszorg: zorgen voor kwaliteit van werk en voor goede arbeidsomstandigheden. Gemeenten kunnen zorgen voor aansluitingen met het beroepsonderwijs door na te gaan hoe arbeidscarrières in elkaar zitten.

In de discussie komt aan de orde:

- regel als gemeente de aanbestedingsprocedures goed en zorg voor goede overgangen van vaste arbeidscontracten (busvervoer als voorbeeld);
- laat ZZP'er doorstromen naar een vaste baan. Tijdelijk werk schept wel werkgelegenheid. Het risico van de ZZP'er voor arbeidsongeschiktheid goed regelen;
- UWV dwingt om ZZP'er te worden: probleem dat om oplossingen vraagt;
- in de regio speelt concurrentie tussen gemeenten onderling, bijvoorbeeld bij vestiging van grote bedrijven: zoek als gemeente naar een regio overstijgende aanpak: de arbeidsmarktregio is veel groter dan De Fryske Marren;
- let op de aanbestedingen, die je zelf de komende 10 jaar doet als gemeente en mik daarbij op het creëren van vaste contracten;

- de gemeente heeft een kerntaak op het punt van de social return: maak criteria of maatwerk inderdaad geregeld wordt;
- zijn er binnen de gemeente voldoende banen op alle niveaus? De participatiemaatschappij vraagt ook waar mensen nog wel nodig zijn;
- waar is gebrek aan personeel? Scholing en arbeidsmarkt beter op elkaar aan laten sluiten. Waarom is er een mismatch bij de jeugd (jeugdwerkloosheid);
- gemeente kan bij scholen aandringen op leerlingvolgsystemen vanuit haar verantwoordelijkheid voor een voldoende wekelegenheid;

Afsluitend: over 10 jaar zal het meer gaan om de kwaliteit van leven, de focus op betaald werk wordt minder. Als we niet uitkijken vertrekken ook in deze regio veel mensen. We zullen over 'werk' na moeten gaan denken: laten we betaald werk niet verheerlijken, wat leidt naar denken over een basisinkomen. Zo kunnen robots veel geld genereren.

3. Zorg

Alice Muller leidt in. Moeten we ook niet op een andere manier naar de zorg gaan kijken? De verzorgingsstaat is onbetaalbaar geworden. Als we niet zouden ingrijpen kunnen we het maatschappelijk bestel met z'n allen niet meer betalen. Sociale wijkteams bij de gemeente: als je er eerder bij bent kun je het probleem in een aantal gevallen voorkomen. Vraag aan de keukentafel wat iemand nodig heeft en laat het gesprek niet leiden door waar iemand recht op heeft. In Leeuwarden is het beroep dat gedaan wordt op de schuldhulpverlening af aan het nemen. De rol van de PvdA is: waar iemand echt niet kan betalen daar moet een vangnet voor zijn. Omgeving, familie en eigen geld zijn een beter alternatief.

In de discussie komt aan de orde:

- hoe zorgen we voor goede expertise binnen de wijkteams? Hoe voorkomen we gemakzucht bij wijkteams, met name bij het inzetten van mantelzorgers?
- bij mantelzorgers komt uitbuiting al snel om de hoek kijken: hoe lang houden mantelzorgers het vol? Als een mantelzorger breekt is het te laat. Een mantelzorger zal zelf nooit aangeven dat 'breken' eraan komt;
- mensen moeten zelf meer regie gaan nemen. Maar mensen met veel problemen, die de regie niet kunnen pakken: hoe gaan we daar mee om?
- de premisse is toch nog vaak dat de overheid ervoor moet zorgen. In België is dat anders: er is daar familiezorg. Roept de vraag op wat de rol van de overheid is / moet zijn;
- de tijd van mensen wordt krappere, terwijl beschikbaarheid van tijd basisvoorwaarde is voor de participatiesamenleving. Zo kan Humanitas steeds moeilijker aan vrijwilligers komen;
- mienskipszorg: vroeger organiseerden we ook het zorgen voor elkaar;
- Leeuwarden werkt nu 6-7 jaar met wijkteams, maar het zijn er weinig (4). Plaatselijke Belangen nemen ook dergelijke taken waar (Langweer, Terherne);
- wijkteams gaan heel snel in de verdediging. Wijkteams kunnen leergroepen starten: de opleidingsprogramma's liggen daar kant en klaar voor;
- gemeente en UWV: er is een probleem bij de overdracht van gegevens.

Afsluitend: de discussie in de Gemeenteraad is sterk op het geld gericht. De financiële insteek leidt af van wat nu werkelijk het maatschappelijke probleem is. Misschien is het beter om in de toekomst de privatisering in de zorg terug te draaien.

4. Duurzaamheid

Hans Konst leidt in. Wat is 'duurzaamheid' eigenlijk? Hij spreekt liever over "volhoudbaarheid". Het zoeken naar duurzame energie komt omdat we het grootste deel van de fossiele brandstoffen aan het opstoken zijn: de voorraad steenkool, olie en gas is eindig. De klimaatdiscussie gaat om de uitstoot van CO₂: toename van CO₂ in de lucht betekent dat de leefomgeving verandert, wat betekent het maken van kosten, wat op den duur niet volhoudbaar is.

Hans stelt 3 hoofdregels: 1) hoe minder gebruik, hoe minder op te wekken 2) zoek naar alternatieve vormen van energie 3) als toch fossiele brandstoffen worden ingezet, doe het dan zo efficiënt mogelijk.

Er is heel veel jaren energie opgewekt vlakbij waar het werd gebruikt, dat verband is nu weg: daarmee komt er een extra noodzaak om te zorgen dat mensen energiebewust leven.

Volhoudbaarheid vraagt ook om te zoeken naar andere grondstoffen dan olie en gas: denk aan de hoeveelheid afval, die wordt geproduceerd: alles is apart verpakt en plastic = aardolie. Bijkomend probleem is dat degenen die aan de onderkant van het inkomensgebouw zitten wonen in de slechtst geïsoleerde huizen en relatief de hoogste energiekosten hebben. Dat levert steeds meer een budgettair probleem in het inkomen op. Dat gemeenten zich richten op het isoleren van die woningen is in dat verband een groot goed. OMRIN verwerkt afvalstoffen op een voorbeeldige wijze: afvalscheiding, hergebruik (de gemeente DFM is aandeelhouder van OMRIN). Energiebesparing moet vooral beschikbaar komen voor mensen met lage inkomens: in de toekomst gaat het een groot deel van het inkomen van minima op aan energielasten.

In de discussie komt aan de orde:

- Leeuwarden heeft ook initiatieven naar kleinverbruikers, dat vraagt om investeringen;
- bij windenergie moet eerst iets gedaan worden aan de financieringssystematiek: winsten gaan nu naar de (vaak buitenlandse) investeerders. Mooi voorbeeld is 18 bollenboeren in de NOP, die een windpark over willen nemen;
- laat burgers het eigen energieverbruik in de vingers krijgen. Dan moet er wel iets gedaan worden aan slecht geïsoleerde woningen uit de jaren 1900 – 1980;
- gemeenten hebben lang energiebedrijven in bezit gehad: dat voorkwam tussenhandel en marges;
- er zou energiebelasting geheven kunnen worden op onzuinige tv's.

Afsluitend: er zou een straatprijs gegeven kunnen worden en hen die het meeste doen aan het eigen energieverbruik. Er ligt een schone taak voor energievoorlichters. Er zijn duurzame dorpen als Koudum, waar het dorp energiezuinig gemaakt is: die initiatieven moet de overheid stimuleren.

5. Rondvraag en afsluiting

De voorzitter bedankt de leden voor hun inbreng. De voorzitter bedankt de inleiders met een bloemetje. Hij meldt dat er voor 21 augustus een ledenuitje is afgesproken, waarover de leden nog bericht ontvangen.

Vervolgens sluit de voorzitter om 22:10 uur de vergadering en wenst een ieder een goede vakantie, een mooie zomer en wel thuis.